

## บทที่ 5

### บทสรุป

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบ่งออกเป็น 3 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นตารางการวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 2 การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี แหล่งข้อมูล คือ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี จำนวน 3 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบศึกษาเอกสาร และแบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นที่ 3 การศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแบ่งออกเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การยกร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำข้อมูลสภาพและแนวทางในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 มายกร่างรูปแบบฯ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและการใช้ภาษา และปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร่างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและประเด็นในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การประเมินรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้จัดสัมมนารับฟังความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปใช้กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิจิตร จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและแบบสอบถามเพื่อประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

### สรุปผลการวิจัย

#### 1. ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พบว่า องค์ประกอบของทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ

1.2 ผลการศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี พบว่า องค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.2.1 คณะกรรมการเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษา เจ้าอาวาสวัด ผู้แทนเครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข/พยาบาล เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ 2) คณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือได้แก่ รองผู้อำนวยการ ครูที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่งานอนามัย เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พระภิกษุ ผู้แทนผู้ปกครองและครู แนะแนว

1.2.2 ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) งานข้อมูลและสารสนเทศนักเรียนรายบุคคล 2) งานการคัดกรองนักเรียน 3) งานส่งเสริมนักเรียน 4) งานป้องกันและแก้ปัญหาการเรียน 5) งานการส่งต่อ 6) งานเยียวยาฟื้นฟูจิตใจนักเรียน

1.2.3 กระบวนการ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การลงมือปฏิบัติ 3) การประเมิน 4) การปรับปรุง

1.3 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอ แนวทางการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1.3.1 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบย่อยดำเนินในรูปคณะกรรมการ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการอำนวยการเครือข่ายความร่วมมือ (ทีมนำ) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการทุกฝ่าย หัวหน้าระดับชั้น หัวหน้าแผนงานของสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง หัวหน้างานแนะแนว และ 2) คณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือ (ทีมทำ) ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการฝ่ายปกครอง หัวหน้าระดับชั้นทุกชั้น หัวหน้างานอนามัย ครูงานแผนงานสารสนเทศ บุคลากรอื่นๆ ตามความเหมาะสมของสถานศึกษา และ หัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการและเลขานุการ

1.3.2 ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 1) งานข้อมูลและสารสนเทศนักเรียน รายบุคคล 2) งานการคัดกรองนักเรียน 3) งานส่งเสริมนักเรียน 4) งานป้องกันและแก้ปัญหานักเรียน 5) งานการส่งต่อ 6) งานเยี่ยมเยียน พัฒนาจิตใจนักเรียน

1.3.3 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การลงมือปฏิบัติ 4) การประสานงาน 5) การทำงานเป็นทีม 6) การประเมินผล 7) การปรับปรุง

**2. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ และเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการอำนวยการเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนโรงพยาบาล ผู้แทนสถานีตำรวจ ผู้แทนสถาบันศาสนา ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนเครือข่ายผู้ปกครอง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ทุกฝ่ายหัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหัวหน้างานแนะแนว กรรมการและเลขานุการ 2) คณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ รองผู้อำนวยการที่

ผู้บริหารมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าระดับชั้นปฐมวัย หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานอนามัย ครูที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พระภิกษุ ผู้แทนผู้ปกครอง หัวหน้างานแนะแนว กรรมการและเลขานุการ

องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ งานข้อมูลและสารสนเทศนักเรียนรายบุคคล มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือที่หลากหลายตามหลักวิชาการ จากการตรวจเอกสาร แบบสอบถามและสัมภาษณ์นักเรียนและผู้ใกล้ชิด เพื่อให้เรารู้จักเกี่ยวกับตัวนักเรียน ซึ่งเป็นข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดทำสารสนเทศนักเรียน กิจกรรมที่ส่งเสริมได้แก่ กิจกรรมเยี่ยมบ้าน กิจกรรมตรวจสอบสภาพประจำวันของนักเรียน งานการคัดกรองนักเรียน มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นด้วยความรวดเร็ว และถูกต้องแม่นยำ ลงมือปฏิบัติคัดกรองนักเรียนโดยจัดกลุ่มนักเรียน เป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มตามขอบข่ายและเกณฑ์การ คัดกรองที่โรงเรียนกำหนด แบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่ม มีปัญหา และกลุ่มพิเศษ กิจกรรมที่ส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมตรวจปัสสาวะสำหรับนักเรียน กิจกรรมวิเคราะห์ผลการเรียนนักเรียน กิจกรรมจัดทำบันทึก SDQ งานการส่งเสริมนักเรียน มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนสำหรับนักเรียนทุกคน ทั้งกลุ่มปกติหรือกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาและกลุ่มความสามารถพิเศษ ให้มีคุณภาพมากขึ้นได้ พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่างๆ และจัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนสำหรับนักเรียนพิเศษ ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ช่วยให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหากลับมาเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ และมีคุณภาพตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด กิจกรรมที่ส่งเสริมได้แก่ กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมค่ายพุทธบุตร กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมจัดหาอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน กิจกรรมการจัดเส้นทางจราจรในโรงเรียน กิจกรรมจัดหาน้ำดื่มสะอาดให้แก่ นักเรียน กิจกรรมการปฏิบัติตนตามสุขบัญญัติ 10 ประการ งานการป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการป้องกัน และการแก้ไขปัญหานักเรียนที่มีสาเหตุของปัญหาด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้าน การเรียน ด้านพฤติกรรมก้าวร้าว ด้านยาเสพติด และด้านอุบัติเหตุ โดยครูที่ปรึกษาดำเนินการหลายเทคนิควิธีการ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน อย่างน้อย 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหากิจกรรมส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมการหารายได้ระหว่างเรียน กิจกรรมให้ความรู้และการ

ป้องกันยาเสพติด กิจกรรมเสริมความรู้เรื่องเพศศึกษา กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมซ่อมเสริม กิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมเข้าค่ายยาเสพติดสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กิจกรรมให้ความรู้และความปลอดภัยในการจราจร กิจกรรมให้ความรู้ในการป้องกันอุบัติเหตุนักเรียน งานการส่งต่อ มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน มีปัญหาในด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมก้าวร้าว ด้านปัญหาเสพติดในระดับรุนแรง ซึ่งจะต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญโดยตรง กิจกรรมที่ส่งเสริมได้แก่ กิจกรรมบำบัดรักษานักเรียนที่ติดสารเสพติด กิจกรรมจัดหาทุนการศึกษาจากผู้มีจิตศรัทธา กิจกรรมการจัดสรรทุนปัจจัยพื้นฐาน งานเยี่ยมเยียน พันฟูจิตใจนักเรียน มีรายละเอียดของภาระงานดังนี้ เป็นการติดตามเฝ้าระวังและช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในด้านสุขภาพจิตหลังจากการบำบัดรักษาแล้ว แต่ยังคงได้รับการช่วยเหลือจากครูและผู้เชี่ยวชาญไปอีกสักระยะหนึ่ง กิจกรรมที่ส่งเสริมได้แก่ กิจกรรมให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ กิจกรรมเสริมสร้างกำลังใจทางบวก กิจกรรมปรับเจตคตินักเรียน

องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning: P) 2) การจัดองค์การ (Organizing: O) 3) การลงมือปฏิบัติ (Doing: D) 4) การประสานงาน (Co-ordinating: Co) 5) การประเมินผล (Evaluation) 6) การปรับปรุงและรายงาน (Acting: A and Reporting: R)

**3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นไปได้ในการนำไปให้อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ในเรื่องหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้มีระดับสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาและอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในเรื่องงานส่งต่อนักเรียนในโรงเรียน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้มีระดับสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาและอยู่ในระดับมากที่สุด องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ในเรื่อง ขั้นตอนที่ 3 การลงมือปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้มีระดับสูงสุดในการบริหารสถานศึกษาและอยู่ในระดับมากที่สุด

## อภิปรายผล

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ 2) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ และเงื่อนไขความสำเร็จ 2 เงื่อนไข ซึ่งทุกองค์ประกอบส่งผลต่อการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับ อวยชัย ศรีตระกูล (2556) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดในการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ประกอบด้วย การกำหนดและการส่งต่อนโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบายโดยบุคลากรหลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) กระบวนการบริหาร

2. รูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นในการอภิปรายดังนี้

2.1 องค์ประกอบที่ 1 คณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี เป็น 2 คณะ โดยดำเนินการในรูปองค์คณะบุคคลอื่น ประกอบด้วย บุคลากรเครือข่ายทั้งภายในสถานศึกษาและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ 1) คณะกรรมการอำนวยการเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนโรงพยาบาล ผู้แทนสถานีตำรวจ ผู้แทนสถาบันศาสนา ผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่ ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนเครือข่ายผู้ปกครอง รองผู้อำนวยการสถานศึกษาทุกฝ่าย หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานแนะแนว กรรมการและเลขานุการ และ 2) คณะกรรมการดำเนินการเครือข่ายความร่วมมือ ได้แก่ รองผู้อำนวยการที่ผู้บริหารมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ หัวหน้าระดับชั้นปฐมวัย หัวหน้าระดับชั้นประถมศึกษา หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หัวหน้างานอนามัย ครูที่ปรึกษา เจ้าหน้าที่พยาบาล เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พระภิกษุ ผู้แทนผู้ปกครอง หัวหน้างานแนะแนว กรรมการและเลขานุการ สอดคล้องกับ นรินทร์ เรืองน้อย (2553) ในการบริหารโครงการร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น หน่วยงานทั้งสองฝ่ายจะต้องทำข้อตกลงให้ชัดเจน และทำความเข้าใจในโครงการหรือกิจกรรมและบทบาทของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจนสอดคล้องกับ สุทธิพงษ์ อ่อนนวล (2555)

โรงเรียนมีการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยกำหนดหน้าที่ไว้ชัดเจน และสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา ไชยศิริพันธ์ (2551) แนวคิดการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คณะกรรมการอำนวยการหรือทีมนำของระบบ จะต้องเป็นผู้นำการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจกับผู้เกี่ยวข้องตลอดจนกระบวนการทำงาน ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ พบว่า โรงเรียนมี คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายหน้าที่ แต่การแต่งตั้งคณะกรรมการไม่ได้สำรวจความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน มีปฏิทินการดำเนินงานแต่ไม่มีการปฏิบัติตาม การวางแผนดำเนินการเป็น การวางแผนร่วมกันเฉพาะผู้บริหารกับครูเท่านั้น ไม่มีคำสั่งคณะกรรมการนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่มีการมอบหมายหัวหน้าระดับชั้นเรียนให้กำกับ ติดตาม และรายงานดำเนินงานของครูที่ปรึกษา มีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานให้ผู้ปกครอง นักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบเฉพาะเรื่องผลการเรียนของนักเรียน และการแก้ไข พฤติกรรมที่มีปัญหาบางเรื่องเท่านั้น อีกทั้งการจัดระบบข้อมูลยังไม่มีระบบที่มีประสิทธิภาพ

2.2 องค์ประกอบที่ 2 ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย งานข้อมูลและสารสนเทศนักเรียน รายบุคคล งานการคัดกรองนักเรียน งานส่งเสริม นักเรียน งานป้องกันและแก้ปัญหา นักเรียน งานการส่งต่อ และงานเยี่ยมเยียน ฟันฟูจิตใจนักเรียน สอดคล้องกับ ยุวดี บัณเฑาะ (2555) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ และสอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ สมศรีดา (2552) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียน รายบุคคล ด้านงานการคัดกรองนักเรียน ด้านงานส่งเสริม นักเรียน ด้านงานป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานการส่งต่อนักเรียน โดยมีผลการดำเนินงาน ส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมาก โดย ณรงค์ฤทธิ์ สมศรีดา (2552) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก เรียงตามลำดับมากไปหาน้อยคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและช่วยเหลือ นักเรียน แต่ สุทธิพันธ์ อ่อนนวล (2555) ผลการวิจัยพบว่า ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโดยรวมมีการดำเนินการมาก เรียงตามลำดับคือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) การส่งต่อนักเรียน 5) ด้านการคัด กรองนักเรียน และงานวิจัยของ นิพนธ์ แก้วเกิด (2555) ผลการใช้ระบบการดูแลสนับสนุนนักเรียน โดยนักเรียนทั้งหมดมีความพึงพอใจสูงในการเข้าร่วมกิจกรรมในระบบ ซึ่งกิจกรรมที่นักเรียนมี

ความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนแต่งงานวิจัยของรัตนานิธิรักษ์ (2555) ขอบข่ายงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 6 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมพัฒนานักเรียน การส่งต่อการรายงานผล และงานวิจัยของ สุทธิย์ อ่อนนวล (2555) การดำเนินการมาก เรียงตามลำดับคือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) การส่งต่อนักเรียน 5) ด้านการคัดกรอง การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านการเรียน และแนะแนวด้านการศึกษาต่อ ขณะที่บางส่วนได้เสนอปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้ ข้อมูลประวัติส่วนตัวที่ได้จากการเขียนรายงานของนักเรียนไม่ตรงกับสภาพจริงของนักเรียน เมื่อมีการตรวจสอบเยี่ยมบ้านนักเรียนขาดสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลที่จะทำให้นักเรียนและผู้ปกครองยอมรับการป้องกันและการแก้ไขปัญหา เช่น แผ่นพับ ภาพโปสเตอร์ ซีดี รวมไปถึงปัญหาของการส่งเสริมนักเรียนในด้านที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่จริง หรือบริบทของพื้นที่อยู่อาศัยของนักเรียน โดยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูที่ปรึกษาควรไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับสภาพจริงของนักเรียน ส่วน นิพนธ์ แก้วเกิด (2555) ได้ศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านข้อดี คือ ระบบการดูแลสนับสนุนนักเรียนสามารถช่วยลดปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนลงได้ ด้านข้อเสีย คือ เป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูด้านความเหมาะสม คือ ระบบการดูแลสนับสนุนนักเรียนมีความเหมาะสม มีกิจกรรมครบทุกด้าน และระยะเวลาที่ดำเนินการมีความเหมาะสม และด้านองค์ประกอบ คือ ระบบการดูแลสนับสนุนนักเรียนขาดการประสานงานระหว่างผู้ปกครองกับครู ผลการใช้ระบบการดูแลสนับสนุนนักเรียนโดยนักเรียนทั้งหมดมีความพึงพอใจสูงในการเข้าร่วมกิจกรรมในระบบ ซึ่งกิจกรรมที่นักเรียนมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน งานวิจัยของสุทธิย์ อ่อนนวล (2555) ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลประวัติส่วนตัวที่ได้จากการเขียนรายงานของนักเรียนไม่ตรงกับสภาพจริงของนักเรียน เมื่อมีการตรวจสอบเยี่ยมบ้านนักเรียนขาดสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลที่จะทำให้นักเรียนและผู้ปกครองยอมรับการป้องกันและการแก้ไขปัญหา เช่น แผ่นพับ ภาพโปสเตอร์ ซีดี รวมไปถึงปัญหาของการส่งเสริมนักเรียนในด้านที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่จริง หรือบริบทของพื้นที่อยู่อาศัยของนักเรียน โดยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ครูที่ปรึกษาควรไปเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับสภาพจริงของนักเรียน การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามงานวิจัยของ นัยนา ไชยศิริพันธ์ (2551) ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา ด้าน การจัดระบบข้อมูลยังไม่มีระบบที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่มีข้อมูลย้อนกลับ จึงไม่สามารถนำมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนางานได้การดำเนินงาน 5 ขั้น มีการสร้าง

ความตระหนักและความเข้าใจให้กับครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ เทคนิคหรือทักษะต่างๆ ในการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียน แต่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาจะรู้ข้อมูลนักเรียนไม่ละเอียดครบทุกคนไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเพื่อแก้ปัญหานักเรียน การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมพัฒนา โดยการจัดกิจกรรมบูรณาการเข้ากับกิจกรรมแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ แต่ส่งเสริมได้เฉพาะบางคนที่มีความสามารถเด่นชัดและแก้ไขคนที่มีปัญหาเท่านั้น โดยที่นักเรียน ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา เนื่องจากงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอ การป้องกันและแก้ไขปัญหามีการสำรวจการร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง การเข้าเรียน กิจกรรมโฮมรูม คณะครูมีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารไม่อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม ภาระงานของครูมากทำให้เกิดความท้อแท้ในการพัฒนางาน ครูขาดกำลังใจในการทำงานจึงปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ ด้านการส่งต่อส่วนมากจะเป็นการส่งต่อภายใน การส่งต่อภายนอกจะดำเนินการติดต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือและประสานกับผู้ปกครองให้อนุญาตนำนักเรียนส่งต่อ แต่การติดต่อประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องไม่ต่อเนื่อง แนวทางการพัฒนา 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ต้องสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีให้กับครูที่ปรึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนโดยใช้ทักษะเทคนิคและวิธีการที่หลากหลาย 2) การคัดกรองนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกันกำหนดเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งแจ้งเหตุผลในการทำแบบประเมิน แบบสอบถาม ให้นักเรียนทราบทุกครั้ง 3) การส่งเสริมพัฒนา ครูที่ปรึกษาต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและป้องกันแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน ร่วมมือกับชุมชนหน่วยงานหรือองค์กรเอกชนในการสนับสนุนงบประมาณและแหล่งเรียนรู้ 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหามีการสร้างสัมพันธที่ดีกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประสานความร่วมมือและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่องจริงจังและชัดเจน ผู้ปกครองสร้างครอบครัวที่อบอุ่นเป็นตัวอย่างที่ดี 5) การส่งต่อประสานงานกับองค์กรเอกชนด้านจิตวิทยาเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ สมศรีดา (2552) พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ ขาดการดำเนินงานตามกระบวนการที่กำหนดไว้ ครูมีภาระงานมากทำให้ได้รับข้อมูลล่าช้า นักเรียนบางส่วนไม่เห็นความสำคัญในการให้ข้อมูลที่เป็นจริงกับครู แนวทางการปัญหา คือ ควรประชุมทำความเข้าใจข้อตกลงร่วมกัน ใช้เวลาครูเตรียมงานและข้อมูลล่วงหน้า ควรอธิบายให้นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญของการให้ข้อมูล

2.3 องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารเครือข่ายความร่วมมือ ในการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การลงมือปฏิบัติ การประสานงาน การประเมินผล การปรับปรุงและรายงาน แต่งานวิจัยของบัญชา ว่องวิทย์การ (2553) มีขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในขั้นตอน การเตรียมการและการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การกำกับติดตาม การประเมินผล และการรายงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอวยชัย ศรีตระกูล (2556) 3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน กับงานวิจัยของวีระ โอบอ้อม (2549) 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมและวางแผนดำเนินงาน 2) ด้านการดำเนินงานตามแผน 3) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ 4) ด้านประเมินผล แต่งานวิจัยของยุวดี บัณญา (2555) 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการเตรียมการและการวางแผน มีการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจกับครูในการดำเนินงาน ด้านการปฏิบัติตามแผน

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

#### 1.1 ข้อเสนอแนะในระดับนโยบาย

1.1.1 ควรกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเฉพาะสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมโดยอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ควรปรับวิธีการจัดสรรงบประมาณในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อระดมทรัพยากรที่ส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพและความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 1.2 ข้อเสนอแนะในระดับสถานศึกษา

1.2.1 ควรปรับคณะกรรมการบริหารเครือข่ายความร่วมมือให้ยืดหยุ่นและมีความเหมาะสมกับจำนวน เครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการขับเคลื่อนการส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

1.2.2 ควรส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรที่เป็นเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้าน การฝึกอบรม ศึกษา ดูงานและการนิเทศการจัดกิจกรรม

1.2.3 ควรพัฒนาผู้นำการพัฒนา ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมตัดสินใจกับผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนกระบวนการทำงาน ติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กร เป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ

1.2.4 ควรจัดทำคู่มือรายละเอียดประกอบการดำเนินการงานส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สะดวกต่อการนำไปใช้

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ในบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดอื่น และในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามบริบทและภูมิศาสตร์ของโรงเรียน

2.5 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขนาดของโรงเรียน

2.6 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมความสามารถเด็กอัจฉริยะ และหรือ การส่งต่อนักเรียนที่ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้

2.7 ควรมีการศึกษาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายกรณีและมีตัวอย่างประกอบ จะช่วยให้เห็นภาพการดำเนินงานที่เป็นแท้จริงมากขึ้น

2.8 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของกรรมการ ในแต่ละชุดให้ชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการประสานความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรม